

O‘ZBEKISTONDA OLIY TA’LIM SOHASIDA OLIB BORILGAN ISLOHOTLAR VA ULARNING ISTIQBOLLARI

Termiz davlat pedagogika instituti
1-bosqich magistranti

Do‘liyeva Mohichehra

Termiz davlat pedagogika instituti
Tarix fakulteti o‘qituvchisi PhD

Boboyeva Sitara Ro‘zimahmatovna

Annotatsiya

Mazkur maqolada o‘zbekiston respublikasida mustaqillikdan keyingi davrda, ayniqsa so‘nggi yillarda oliy ta‘lim tizimida amalga oshirilgan islohotlar, ularning mazmun-mohiyati va natijalari ilmiy jihatdan tahlil qilinadi. Oliy ta‘limni modernizatsiya qilish, ta‘lim sifatini oshirish, xalqaro standartlarga moslashtirish hamda raqobatbardosh kadrlar tayyorlashga qaratilgan normativ-huquqiy hujjatlar va amaliy chora-tadbirlar yoritiladi. Shuningdek, oliy ta‘lim tizimini rivojlantirish istiqbollari, mavjud muammolar va ularni bartaraf etish yo‘llari asoslab beriladi.

Kalit so‘zlar: Oliy ta‘lim, ta‘lim islohotlari, raqobatbardosh kadrlar, xalqaro integratsiya, kredit-modul tizimi, raqamlashtirish, ta‘lim sifati

Аннотация:В данной статье проводится научный анализ реформ, реализованных в системе высшего образования Республики Узбекистан в постколониальный период, особенно в последние годы, их содержания и результатов. Рассматриваются нормативно-правовые документы и практические меры, направленные на модернизацию высшего образования, повышение качества образования, его адаптацию к международным стандартам и подготовку конкурентоспособных кадров. Также обосновываются перспективы развития системы высшего образования, существующие проблемы и пути их преодоления.

Ключевые слова:Высшее образование, образовательные реформы, конкурентоспособные кадры, международная интеграция, кредитно-модульная система, цифровизация, качество образования

Abstract: This article scientifically analyzes the reforms implemented in the higher education system in the Republic of Uzbekistan in the post-independence period, especially in recent years, their content and results. It covers regulatory and legal documents and practical measures aimed at modernizing higher education, improving

the quality of education, adapting it to international standards, and training competitive personnel. It also substantiates the prospects for the development of the higher education system, existing problems and ways to overcome them.

Keywords: Higher education, educational reforms, competitive personnel, international integration, credit-module system, digitalization, quality of education

KIRISH

Zamonaviy globallashuv sharoitida oliy ta'lim tizimi har bir davlatning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishida hal qiluvchi omil hisoblanadi. Ilm-fan, innovatsiya va yuqori malakali kadrlar tayyorlash jarayonlari bevosita oliy ta'lim muassasalari faoliyati bilan uzviy bog'liqdir. Shu bois dunyoning barcha rivojlangan mamlakatlarida oliy ta'limni takomillashtirish, uni xalqaro standartlarga moslashtirish va ta'lim sifatini oshirish ustuvor vazifa sifatida qaralmoqda.

O'zbekiston respublikasida ham mustaqillik yillaridan boshlab oliy ta'lim sohasini rivojlantirishga alohida e'tibor qaratib kelinmoqda. Ayniqsa, so'nggi yillarda o'zbekiston respublikasi prezidenti tashabbuslari bilan oliy ta'lim tizimida tub islohotlar amalga oshirildi. Ushbu islohotlar ta'lim tizimini modernizatsiya qilish, oliy ta'lim muassasalari mustaqilligini oshirish, xalqaro hamkorlikni kengaytirish va yoshlarning oliy ta'lim bilan qamrovini oshirishga qaratildi.

Mazkur maqolaning maqsadi o'zbekistonda oliy ta'lim sohasida amalga oshirilgan islohotlarni ilmiy tahlil qilish, ularning amaliy natijalarini baholash hamda kelgusidagi rivojlanish istiqbollarini aniqlashdan iborat.

Asosiy qism

O'zbekistonda oliy ta'lim tizimining shakllanishi va rivojlanish bosqichlari

Mustaqillikning dastlabki yillarida o'zbekistonda oliy ta'lim tizimi sobiq ittifoqdan meros bo'lib qolgan model asosida faoliyat yuritgan. Bu davrda ta'lim mazmuni, boshqaruv tizimi va moddiy-texnik baza zamon talablariga to'liq javob bermas edi. Shu sababli oliy ta'lim tizimini tubdan isloh qilish zarurati yuzaga keldi.

1997-yilda qabul qilingan "ta'lim to'g'risida"gi qonun va "kadrlar tayyorlash milliy dasturi" oliy ta'limni rivojlantirishda muhim huquqiy asos bo'lib xizmat qildi. Ushbu hujjatlar asosida oliy ta'lim tizimi bosqichma-bosqich modernizatsiya qilina boshlandi.

So'nggi yillarda oliy ta'lim sohasida amalga oshirilgan asosiy islohotlar

2017-yildan boshlab o'zbekistonda oliy ta'lim sohasida yangi bosqich boshlandi. Bu davrda oliy ta'limni rivojlantirish davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlaridan biriga aylandi. Jumladan, yangi oliy ta'lim muassasalari tashkil etildi, qabul kvotalari sezilarli darajada oshirildi va yoshlarning oliy ta'lim bilan qamrovi kengaydi.

Oliy ta'lim muassasalarining akademik va moliyaviy mustaqilligi bosqichma-bosqich kengaytirildi. Ta'lim jarayoniga zamonaviy pedagogik texnologiyalar joriy etildi, professor-o'qituvchilarning malakasini oshirish tizimi takomillashtirildi. Bu jarayonda oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi muhim muvofiqlashtiruvchi organ sifatida faoliyat yuritmoqda.

Kredit-modul tizimiga o'tish va ta'lim sifatini oshirish

O'zbekiston oliy ta'lim tizimida amalga oshirilgan muhim islohotlardan biri kredit-modul tizimining joriy etilishidir. Ushbu tizim ta'lim jarayonini xalqaro standartlarga moslashtirish, talabalar akademik harakatchanligini oshirish va ta'lim natijalarini shaffof baholash imkonini beradi.

Kredit-modul tizimi talabalarni mustaqil ta'limga undaydi, ularning tanqidiy va ijodiy fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirishga xizmat qiladi. Natijada ta'lim sifati oshib, bitiruvchilarning mehnat bozoridagi raqobatbardoshligi kuchaymoqda.

Xalqaro hamkorlik va oliy ta'limning globallashuvi

Oliy ta'lim sohasidagi islohotlarning muhim yo'nalishlaridan biri xalqaro hamkorlikni kengaytirishdir. Bugungi kunda o'zbekistonda ko'plab xorijiy oliy ta'lim muassasalari filiallari faoliyat yuritmoqda, qo'shma ta'lim dasturlari amalga oshirilmogda.

Xalqaro hamkorlik professor-o'qituvchilar va talabalar almashinuvini rivojlantirish, ta'lim dasturlarini takomillashtirish hamda ilmiy tadqiqotlar sifatini oshirishga xizmat qilmoqda. Bu jarayon o'zbekiston oliy ta'lim tizimining jahon ta'lim makoniga integratsiyalashuvini tezlashtirmogda.

Raqamlashtirish va innovatsion yondashuvlar

So'nggi yillarda oliy ta'lim tizimida raqamli texnologiyalarni joriy etish keng tus oldi. Masofaviy ta'lim, elektron platformalar va raqamli resurslar ta'lim jarayonining ajralmas qismiga aylandi. Bu esa ta'limning ochiqligi va qulayligini oshirdi.

Innovatsion yondashuvlar, startap loyihalar va ilmiy-tadqiqot faoliyatini qo'llab-quvvatlash orqali oliy ta'lim muassasalari ilm-fan va ishlab chiqarish integratsiyasini kuchaytirmogda.

Oliy ta'limni rivojlantirish istiqbollari va dolzarb vazifalar

Kelgusida o'zbekistonda oliy ta'lim tizimini rivojlantirishda ta'lim sifati, ilmiy salohiyat va raqobatbardoshlikni oshirish asosiy ustuvor vazifa bo'lib qoladi. Xususan, ta'lim mazmunini mehnat bozori talablariga moslashtirish, professor-o'qituvchilarning ilmiy salohiyatini oshirish va xalqaro reytinglarda oliy ta'lim muassasalarining o'rnini mustahkamlash muhim ahamiyat kasb etadi.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, o'zbekistonda oliy ta'lim sohasida olib borilgan islohotlar tizimli va bosqichma-bosqich xarakterga ega bo'lib, ta'lim sifatini oshirish va

raqobatbardosh kadrlar tayyorlashga xizmat qilmoqda. Oliy ta'lim tizimining modernizatsiyasi mamlakatning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishiga bevosita ta'sir ko'rsatmoqda. Kelgusida ushbu islohotlarning izchil davom ettirilishi o'zbekistonni mintaqadagi ta'lim markazlaridan biriga aylantirishga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. O'zbekiston respublikasining "ta'lim to'g'risida"gi qonuni.
2. Kadrlar tayyorlash milliy dasturi.
3. Oliy ta'limni rivojlantirish konsepsiyasi.
4. Oliy ta'lim va innovatsion rivojlanish masalalari. – ilmiy maqolalar to'plami.
5. Zamonaviy ta'lim tizimlari va global tendensiyalar. – monografiya.
6. Elektron va normativ-huquqiy manbalar.